

Epidemiologisk lägesbild, uppdaterad 2025-02-28

Aktuell sjukdom

Högpatogeton fågelinfluensa (HPAI), benämns fågelinfluensa i texten.

Händelsen

Utbrott av fågelinfluensa hos tamfågel och vild fågel i Sverige. Även pågående smittspridning av sjukdomen i Europa och globalt främst USA.

Sammanfattning

Den 26 februari konstaterades ett utbrott av fågelinfluensa av typen H5N1 på en anläggning med fasaner i Kristianstad kommun. Dagen efter, den 27 februari konstaterades det första fallet av fågelinfluensa hos vilda fåglar för säsongen i Sverige. Det gällde en sångsvan som påträffades i Stockholm redan i slutet av januari men som skickats in till SVA för analys först i slutet av februari. Jordbruksverket har fattat beslut om att införa högriskområde för fågelinfluensa i delar av södra Sverige. Smittspridningen i Europa följer en trend likt föregående år och USA är fortsatt hårt drabbat av utbrott hos fjäderfä och mjölkkor.

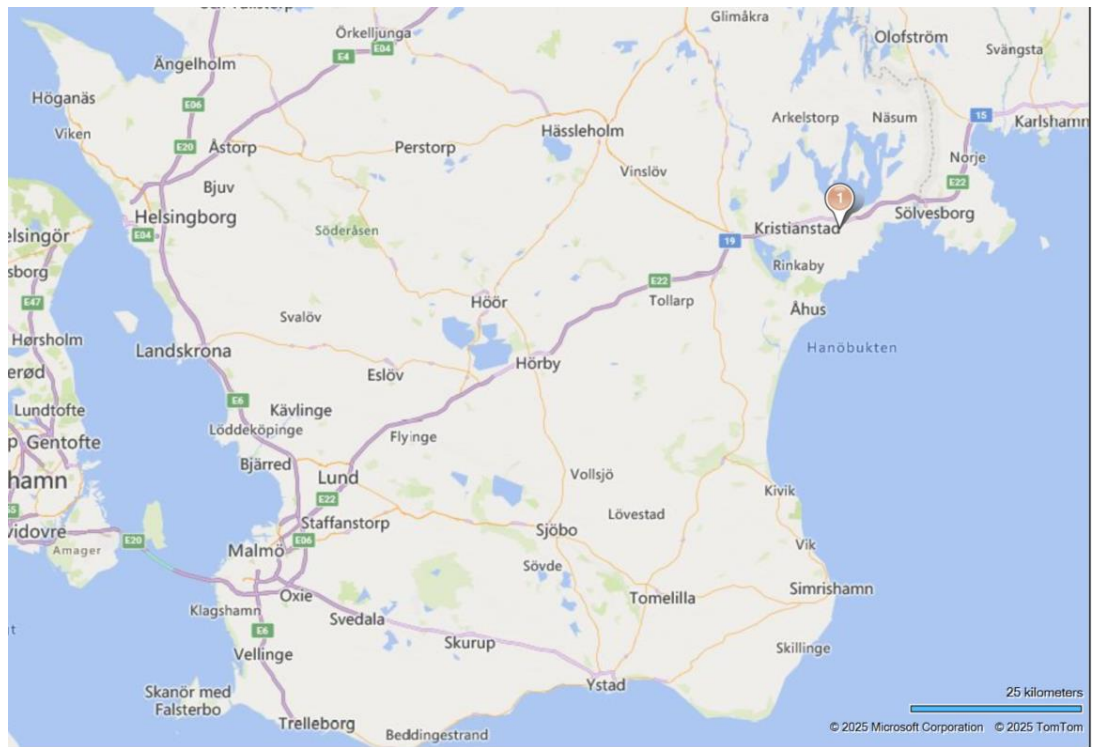
Situationen i Sverige

Den 26 februari konstaterades ett utbrott av fågelinfluensa av typen H5N1 på en anläggning med fasaner i Kristianstad kommun. Fasanerna drabbades av sjukdomssymtom och ökad dödlighet varvid veterinär kontaktades och epizootimisstanken anmäldes till SVA och Jordbruksverket. Fåglarna är nu avlivade och fortsatt bekämpningsarbete pågår med smittspårning och sanering. Jordbruksverket har beslutat om restriktionszoner där särskilda regler gäller för fjäderfåhållare.

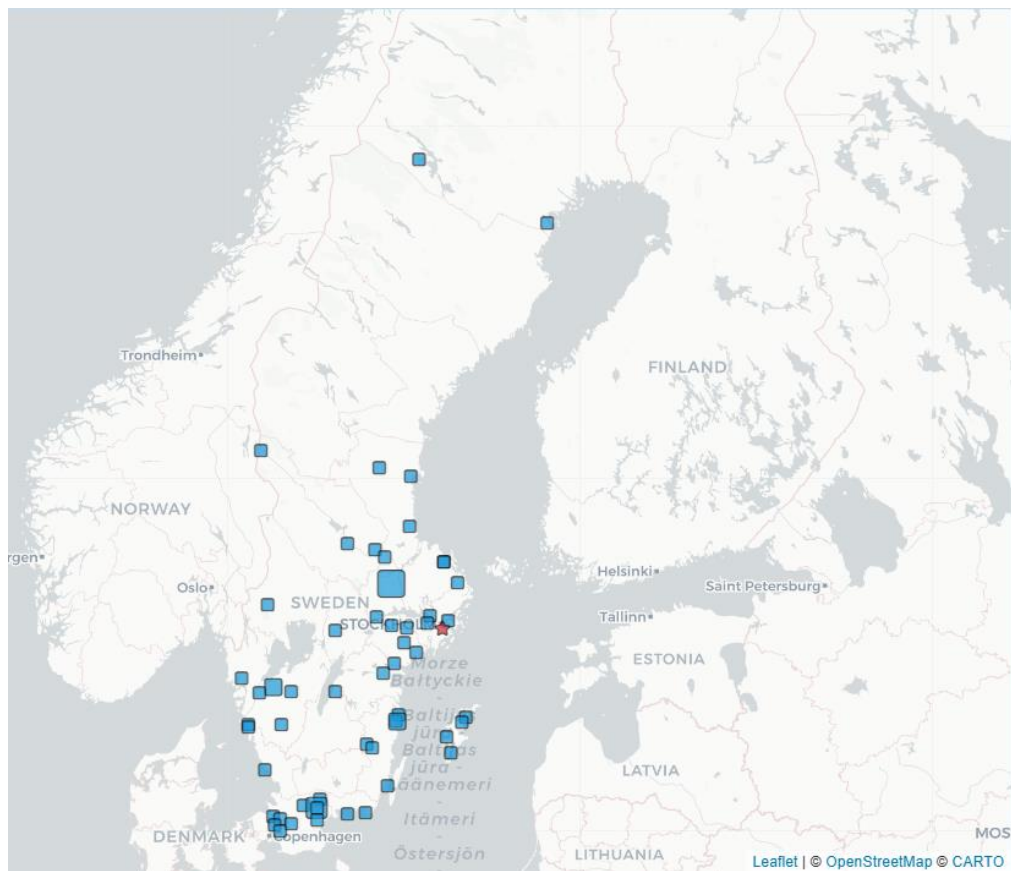
Tabell 1: Konstaterade utbrott på fjäderfä och andra fåglar i fångenskap säsong 2024/25:

Datum för konfirmering	Subtyp	Län	Kommun	Typ av anläggning	ID (JV)	Kartnummer
2025-02-26	H5N1	Skåne	Kristianstad	Hägnat vilt, fasaner	IP 1	1

En sångsvan som påträffades död i Stockholm i slutet av januari inkom till SVA i slutet av februari och fågelinfluensa av typen H5N1 konstaterades 27 februari. Fyndet är det första fallet på vilda fåglar den innevarande säsongen, efter ett uppehåll på ett helt år utan påvisade fågelinfluensafall hos vilda fåglar. I slutet av februari har det även inkommit flera rapporter till SVA om sjuka eller döda vilda fåglar och provtagning och analys av misstänkta fall görs löpande.

Figur 1: Karta över konstaterat smittade anläggningar säsongen 2024–2025.

Figur 2: Karta över övervakningen av fågelinfluensa hos vilda fåglar i Sverige sedan 1 oktober 2024 där positiva fynd markeras med röda stjärnor och fåglar provtagna med negativa resultat med blå kvadrater. [Länk till interaktiv karta som uppdateras dagligen.](#)

Situationen i Europa

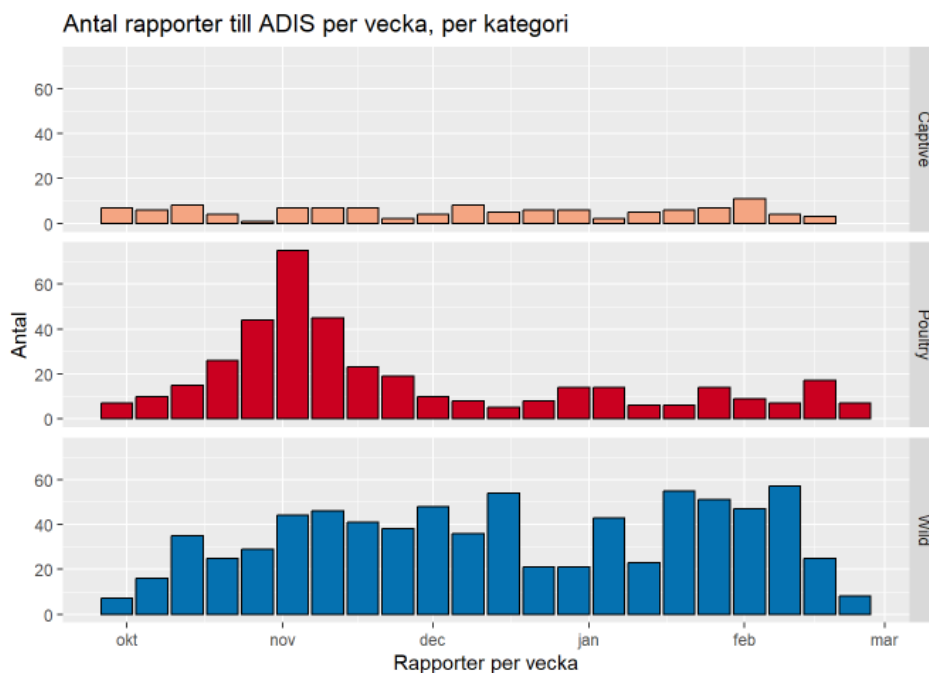
Smittläget i Europa följer en likande trend som de föregående fyra åren, med en högriskperiod under oktober till april. Nivån i år är dock fortsatt låg jämfört med samtliga år sedan 2019/2020 förutom säsongen 2023/2024 som var ännu lägre. Antal rapporter till EU:s Animal Disease Information System (ADIS) under den innevarande säsongen som inleddes 1 oktober 2024 är (inom parentes anges antal rapporter den senaste månaden): 389 (52) utbrott i fjäderfäanläggningar, 116 (25) utbrott på andra fåglar i fångenskap och 770 (188) fall på vilda fåglar, se figur 1-2.

De länder som rapporterat flest utbrott i fjäderfäanläggningar under den innevarande säsong är: Ungern (201), Polen (57), Italien (56), Tyskland (19), Frankrike (11), Bulgarien (7), Österrike (6) och Turkiet (6). De länder som rapporterat flest fall av fågelinfluensa hos vilda fåglar under säsongen är Tyskland (160), Nederländerna (151), Italien (95), Österrike (62), Polen (50), Slovenien (47), Ungern (43), och Island (31). Norge har rapporterat tio fall av fågelinfluensa hos vilda fåglar och ett utbrott i en mindre tamfjäderfäbesättning. Danmark har skickat åtta rapporter där flera av rapporterna rör till synes friska fåglar som provtagits i samband med jakt. Två fåglar har konstaterats positiva i Finland den senaste månaden.

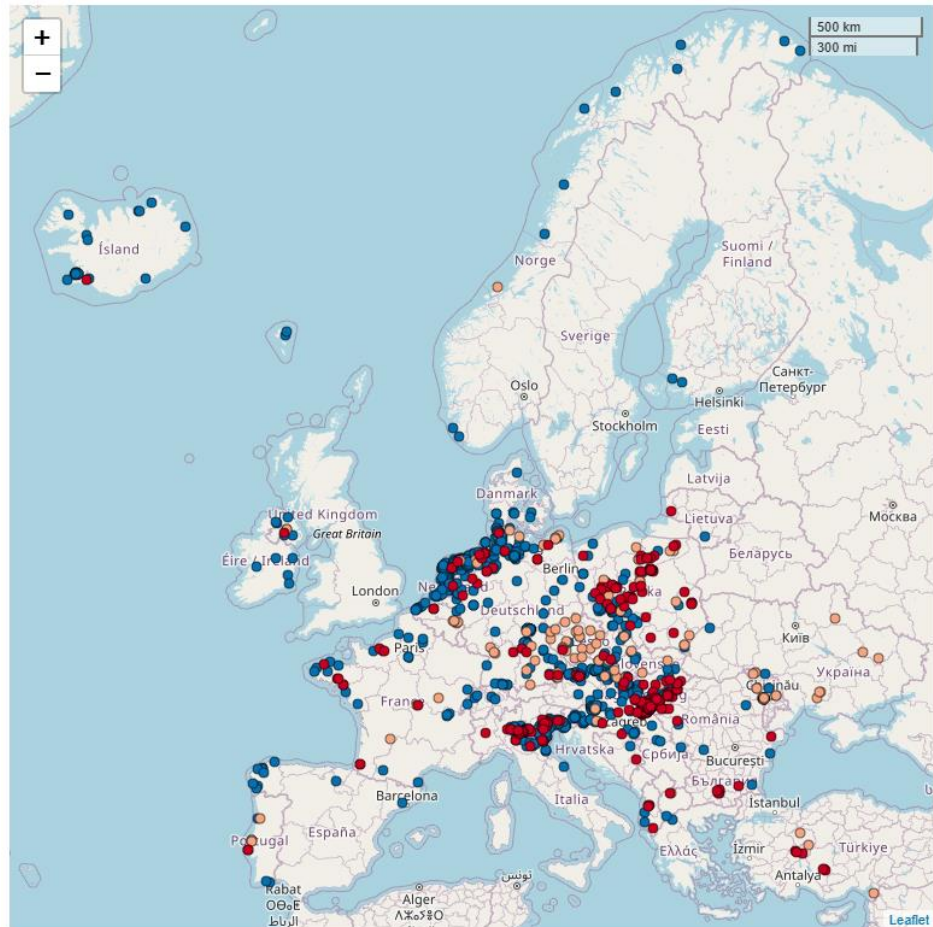
Storbritannien har rapporterat 53 utbrott av fågelinfluensa hos tama fåglar sedan 1 oktober 2024. Dessa uppgifter finns inte i ADIS och ingår därför inte i figur 1-2. Källa: <https://www.gov.uk/guidance/avian-influenza-bird-flu>.

De flesta fallen under innevarande säsong i Europa är orsakade av högpatogen fågelinfluensa av typen H5N1, klad 2.3.4.4b. Subtyp H5N5 av samma klad har rapporterats i Belgien, Färöarna, Norge, Island, Tyskland och Storbritannien under den innevarande säsongen.

I Frankrike är vaccinationsprogrammet för fågelinfluensa hos ankor inne på sitt andra år.

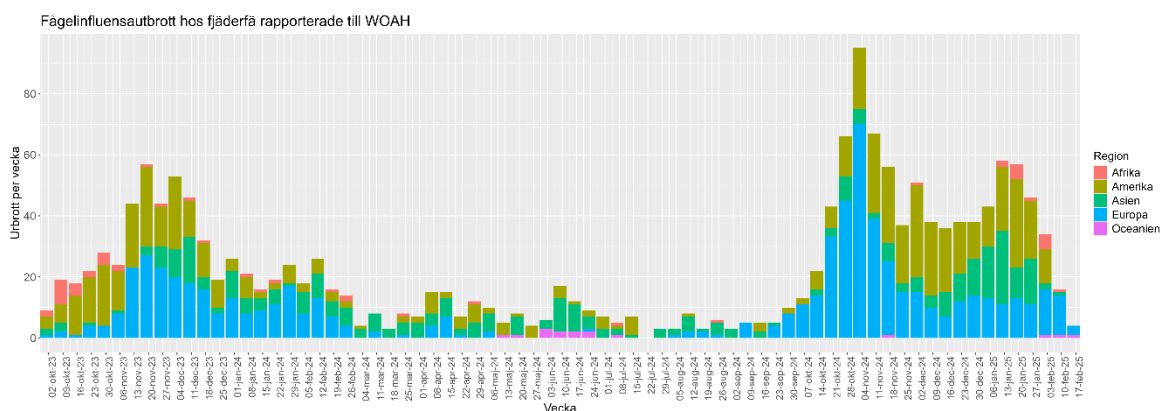
Figur 1: Antal rapporter till ADIS per vecka per kategori. 1 oktober 2024 till 26 februari 2025, captive=andra fåglar i fångenskap, poultry=fjäderfä, wild=vilda fåglar.

Figur 2. Karta över utbrott av fågelinfluensa på fjäderfä (röd prick), andra fåglar i fångenskap (orange prick) vilda fåglar (blå prick) rapporterade till ADIS med konfirmering mellan 1 oktober 2024 och 26 februari 2025. De svenska fallen saknas ännu i systemet.

Situationen globalt

I figur 3 visas utbrott av högpatogeten fågelinfluensa hos fjäderfä som rapporterats till Världshälsoorganisationen för djurhälsa (WOAH) sedan 1 oktober 2023. Information om fågelinfluensa hos vilda fåglar presenteras inte här eftersom data över global förekomst är bristfällig då rapporteringsmönstren varierar mellan länder.

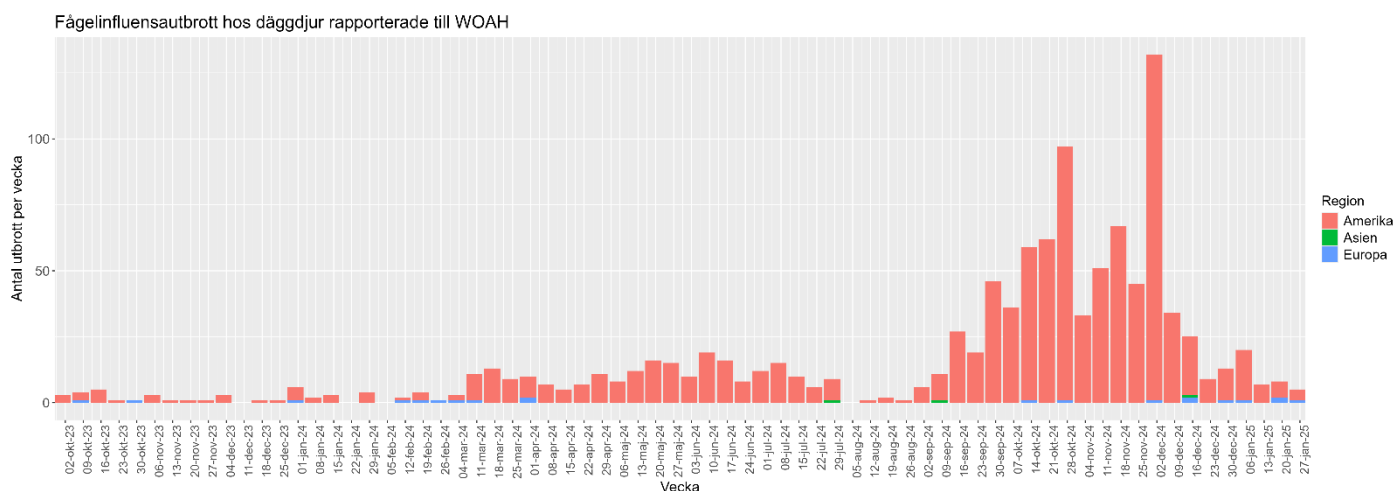

Figur 3. Utbrott av högpatogeten fågelinfluensa hos fjäderfä som rapporteras till Världshälsoorganisationen för djurhälsa (WOAH) sedan 1 oktober 2023, per vecka per region. Datauttag 24 februari 2025. Veckan baseras på rapporterat startdatum för utbrottet. Rutiner för rapportering varierar mellan länder och därmed speglar sannolikt inte data i figuren helt den verkliga globala situationen.

Fågelinfluensa hos däggdjur

Sedan förra lägesbilden har Storbritannien rapporterat fågelinfluensa hos två gråsälar. I USA fortsätter smittspridningen av fågelinfluensa bland mjölkkor. Fram till i februari har fallen hos nötkreatur varit av samma genotyp (B3.13). Antagandet har varit att överföring av virus från fåglar till mjölkkor skett vid ett tillfälle och att det därefter varit omfattande spridning mellan kor. Men i början av februari rapporterades att en ny genotyp (D1.1) av H5N1 konstaterats hos mjölkkor i Nevada. Det innebär att det vid åtminstone två oberoende tillfällen skett överföring av fågelinfluensavirus från fåglar till mjölkkor. Se figur 4 för rapporter om fågelinfluensafall hos däggdjur som inkommit till Världshälsoorganisationen för djurhälsas databas, World Animal Health Information system, (WOAH-WAHIS).

Sedan i mars 2024 har högpatogen fågelinfluensa av typen H5N1 konstaterats på 976 mjölkgårdar i 17 delstater i USA.¹ Under samma period har 70 personer² rapporterats smittade i USA, de flesta efter virusexponering från fjäderfä eller nötkreatur. I början av januari 2025 rapporterades det första dödsfallet kopplat till den pågående fågelinfluenzaepidemin i USA. Majoriteten av de rapporterade fallen har dock haft milda eller inga symptom.

Figur 4. Fågelinfluensautbrott hos däggdjur som rapporteras till Världshälsoorganisationen för djurhälsa (WOAH) sedan oktober 2023, per vecka per region. Rapporter som gjorts vid sidan om databasen genom brev till WOAH ingår inte i figuren. Rutiner för rapportering varierar mellan länder och därmed speglar sannolikt inte data helt den verkliga globala situationen.

Bakgrund och aktuell övervakning

Se: <https://www.sva.se/produktionsdjur/fjaderfa/sjukdomar/djursjukdomar-a-o/fagelinfluensa-aviar-influensa-ai> och <https://www.sva.se/amnesomraden/smittlage/smittlage-for-fagelinfluensa>

¹ <https://www.aphis.usda.gov/livestock-poultry-disease/avian/avian-influenza/hpai-detections/hpai-confirmed-cases-livestock>

² <https://www.cdc.gov/bird-flu/situation-summary/index.html> (20250227)

Antagande och analys

Baserat på bland annat konstaterade fall i Sverige och vårt närområde, genomförd riskkartläggning³, EFSA:s modell ”Bird flu radar”⁴ och flyttfåglarnas rörelsemönster bedömer SVA att risken för introduktion av fågelinfluensa till fjäderfä är förhöjd. Baserat på SVA:s riskbedömning har Jordbruksverket den 27 februari fattat beslut om att införa ett högriskområde för fågelinfluensa i delar av södra Sverige.⁵ Övervakningen av fågelinfluensa bland vilda fåglar bygger till stor del på att allmänheten rapporterar in fynd av döda vilda fåglar. Om fynden är av intresse för vidare undersökning återkopplar SVA till rapportören och frågar om de kan skicka in fågeln till SVA. Det är inte alla fåglar med fågelinfluensa som upptäcks, rapporteras och undersöks och cirkulation av fågelinfluensavirus bland vilda fåglar antas vara mer omfattande än vad som speglas av antalet individer som är positiva i övervakningen.

Övervakningens utformning gör det svårt att ge säkra bedömningar av förekomsten av fågelinfluensa bland vilda fåglar och säkra bedömningar av vilka delar av landet som löper störst risk för att fjäderfä ska smittas med fågelinfluensa. De utpekade högriskområdena baseras främst på hur det har sett ut med utbrott av fågelinfluensa bland tama och vilda fåglar de senaste åren. Men, det betyder inte att det är riskfritt utanför högriskområdena. Därför är det viktigt med god biosäkerhet på fjäderfågårdar både inom och utanför högriskområdet. Särskilt viktigt är att ge foder och dricksvatten inomhus eller under skydd och att förhindra kontakt med vilda fåglar. Djurägare uppmanas att skyndsamt ta kontakt med veterinär vid kliniska symtom, avvikelser i produktionsparametrar eller ökad dödlighet bland fjäderfän som skulle kunna tyda på fågelinfluensa.

Vad gäller risken för mjölkkor så är det inget som tyder på att det är specifika egenskaper hos virus som sprids bland korna som förklarar utvecklingen vi ser i USA. Det antas snarare vara förutsättningar inom djurhållningen i USA i kombination med en väldigt omfattande smittspridning bland vilda fåglar och fjäderfä. Även om inte fågelinfluensa hos däggdjur, inklusive mjölkkor, omfattas av anmälningsplikt eller epizootilag i Sverige ligger det i SVAs intresse att följa smittläge och virusets utveckling även i dessa populationer. Veterinärer som har anledning att misstänka fall av fågelinfluensa hos däggdjur uppmanas därför att kontakta SVA.

Europiska smittskyddsmyndigheten (ECDC) gör bedömningen att risken för smitta till människor i Europa generellt är låg vad gäller fågelinfluensa av den aktuella kladen 2.3.4.4b. Den typ av fågelinfluensa H5N1 som konstaterats i Sverige och Europa 2021–2024 ska inte förväxlas med H5N1 som påvisades i Sverige 2006–2007 (kladen 2.2.1 och 2.2.2), som innebar högre risker för människor. Den generella rekommendationen till allmänheten är dock att inte vidröra döda eller sjuka djur och även förhindra att exempelvis hundar är i nära kontakt med dessa.

SVA är tacksam för rapporter om observationen av sjuka eller döda vilda fåglar, eller andra vilda djur till <https://rapporteravilt.sva.se/>.

---

³ <https://www.sva.se/aktuellt/bloggar/populaervetenskap/popvetbehaallare/riskkartlaeggning-av-faagelinfluensa-ska-bidra-till-traeffsaekert-foerebyggande-arbete-mot-framtida-utbrott/>

⁴ https://app.bto.org/mmt/avian_influenza_map/avian_influenza_map.jsp

⁵ <https://jordbruksverket.se/djur/djurskydd-smittskydd-djurhalsa-och-folkhalsa/aktuellt-lage-for-smittsamma-djursjukdomar/fagelinfluensa>